

κασμένος γὰ εἶνε λόρδος», ὡς μοι ἔλεγε στενά-
ζουσα ἡ μήτηρ του. « Δυστυχῶς, θὰ εἶνε
λόρδος». Ἐἶνε δὲ ὀλίγον μελαγχολικός ἕνεκα
τῶν φροντίδων τοῦ μέλλοντος.

Ὁ δευτερός υἱός, μανιώδης ἵπποδρόμος, εἶνε
ώραῖος καὶ εὐρωστος νεανίας, πλήρης ζωῆς, εὐ-
κινήσιος, πρακτικότητος καὶ εὐθυκρυσίας σπα-
νίας εἰς τὴν ἡλικίαν του. Προώρισται εἰς τὸ
ἐκκλησιαστικὸν ἐπάγγελμα. Ἀλλὰ μοι φαίνεται
ὅτι οὐδαμῶς ἐπικοινωνεῖ μετὰ τῶν εὐλαθῶν. Ὁ
ἐπίδοξος οὗτος κληρικός, ὅστις ζῆ ἐν τῷ κόσμῳ,
τρέχει εἰς τὰ κυνήγια καὶ τοὺς χορούς, καὶ
«θὰ νυμφεῦθῃ χαριτωμένην γυναῖκα», ὡς λέγει
ἡ μήτηρ του, εἶνε τύπος ἐκπλήττων πῶς ἐμέ,
Παρισινὸν καὶ καθολικόν, κατοικοῦντα οὐ μακρὰν
τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Σουλπικίου.

Ὁ τρίτος υἱός εἶνε λιάν δηκτικός τὸ πνεῦμα,
καὶ προορίζεται εἰς τὸ δικηγορικὸν στάδιον· θὰ
εἰσέλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων, καὶ
εὐτυχέστερος τοῦ ἀδελφοῦ του, θὰ παραμείνῃ ἐν
αὐτῇ.

Ὁ τέταρτος ἔχει πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖται διὰ
τὴν γαίην τις καλὸς στρατιωτικός. Ὡς πρὸς τὸν
τελευταῖον, τὸν ὁποῖον θὰ μορφώσωσιν εἰς δι-
πλωμάτην, δὲν διατάζω νὰ κηρύξω ὅτι εἶνε ἐκ-
πληκτικὴ ἡ νοημοσύνη του. Δυστυχῶς εἶνε
σαθρὰ ἡ υἡγεία του.

Καταλλήλως δύναμαι νὰ τελειώσω τὴν ἀπα-
ρίθμησιν τῆς ὥραιας ταύτης οἰκογενείας, πα-
ρουσιάζων εἰς ὑμᾶς τὸν μνηστῆρα τῆς πρωτο-
τόκου τῶν θυγατέρων, ἀγγλικὸν τύπον ἐν ὅλῃ
αὐτοῦ τῇ λαμπρότητι, ὥραιον νέον. Διὰ τῶν
διαυγῶν γαλανῶν ὀφθαλμῶν του δύναται τις νὰ
διακρίνῃ τὴν ψυχὴν του. Ὁ πατὴρ του εἶνε
λόρδος σφραγιδοφύλαξ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τοῦ Γλάδ-
στωνος. Πόσον ἤλλαξαν οἱ καιροί! Ἡ κόρη
τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἀντιπολιτεῦσεως νυμφεύεται
τὸν υἱὸν Οὐίγγου ὑπουργοῦ, ἄνευ θορύβου εἰμὴ
τοῦ ἐκ τῶν γαμηλίων ἐορτῶν!

Ἐν τῇ ζωογόνῳ καὶ λιάν εὐαρέστῳ πρὸς δια-
μονὴν οἰκίᾳ ταύτῃ ἀπολαύει τις ἐντελοῦς ἐλευ-
θερίας. Ἐἶχον ἔλθει τρέφων τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ ἄγ-
γλος πατὴρ εἶνε εἰδός τι δεσπότητος, κατὰ τοῦ
ὁποῖου δὲν τολμῶσι νὰ προσκροῦσῶσι τὰ τέκνα.
Πάντῃ ἄλλως ἔχουσι τὰ πράγματα, τοῦλάχισ-
τον ἐν ἡ εὐρίσκομαι οἰκίᾳ. Ὁ πατὴρ ἀκολουθεῖ
τὴν ζωηρὰν φαιδρότητα τῶν τέκνων. Παρὰ τῷ
λόρδῳ Σώλσβαρου δὲν ἐδοξίμασα ἔτι τὴν ἀνίαν.
Ἀλλὰ μοι λέγουσιν ὅτι ἔτυχον παρ' ὅλως ἐξαιρε-
τικῇ οἰκογενείᾳ.

(Dr F. Coppini).

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Μεγάλη καὶ εὐωνος διάδοσις τῶν καλλιτεχνημάτων.—
Ἡ βιομηχανία καὶ αἱ ὥραιαι τέχναι.— Ἡ εὐρεία καλλι-
τεχνικῆ βιομηχανίας τῆς Ἰταλίας καὶ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν.—
Τὰ ἐκ ξύλου πολυτίμητα ἀνάγλυφα καὶ νέα μέθοδος ταχίστης
παραγωγῆς αὐτῶν.— Ἡ χαρτοποιία καὶ ἡ τεραστία ἀνά-
πτυξις αὐτῆς.— Παραγωγή χάρτου ἐκ ξύλων.— Σύντομος
ἱστορία τῆς κατασκευῆς τοῦ χάρτου.— Παραγωγή χάρτου
στερεοῦ, σκληροῦ καὶ ἀδιαθρόου χρησίμου εἰς τὴν κατα-
σκευὴν προϊόντων διαφόρων βιομηχανικῶν κλάδων.

Τὰ καλλιτεχνήματα σήμερον κατακλύζουσι
τὸν κόσμον. Αἱ ὥραιαι τέχναι συμπληρούμεναι ἢ
μᾶλλον ἀντικαθιστάμεναι κατὰ μέγα μέρος ὑπὸ
τῆς βιομηχανίας δύνανται σήμερον νὰ ἐπιδεικνύωσι
τὰ λαμπρὰ αὐτῶν ἀριστουργήματα καὶ ἐν τῇ
μᾶλλον πενιχρῇ καλύβῃ τοῦ ἀγρότου, ἥτις ἀντὶ
εὐτελοῦς τιμῆματος θὰ ἔχῃ μετ' ὀλίγον καὶ αὐτὴ
τὸ εὐτύχημα νὰ περικοσμηθῆται δι' ἐνὸς τοιοῦτου ἄ-
ριστουργήματος, μέχρι τινὸς κτήματος ἀποκλειστι-
κοῦ τῶν πλουσιῶν αἰθουσῶν τῶν πολυτελεῶντων
θητηῶν.

Ἡ σύγχρονος βιομηχανία ἀπὸ πολλοῦ ἔθηκε
τὸν ἀείποτε προοδεύοντα πόδα αὐτῆς ἐντὸς τοῦ
ἱεροῦ σηκοῦ τῶν ὥραιων τεχνῶν, ἀφ' οὗ πρότε-
ρον ἐξήρχοντο ὡς ἀπὸ θείας τινὸς ἐμπνεύσεως τό-
σα ἀριστουργήματα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.
Τὰ σπάνια καὶ βαρύτιμα ταῦτα καλλιτεχνή-
ματα τὰ κρυπτόμενα ἄλλοτε μετὰ φθόγου μα-
κρὰν τῶν κοινῶν ὀφθαλμῶν ὑπὸ τῶν ὀλβίων κτη-
τόρων των, σήμερον διὰ τῆς ἀφθόγου καὶ εὐώνου
παραγωγῆς τῆς βιομηχανίας ἡσημέραι πολλὰ-
πλασιάζονται καὶ διαδίδονται μεγάλως.

Ἡ καλλιτεχνικὴ βιομηχανία σήμερον ἀντιγρά-
φουσα ὅσον οἷόν τε πιστῶς τὰ πρωτότυπα ἢ πα-
ράγουσα αὐτὴ ἄλλα τοιαῦτα καλλιτεχνικὰ προϊ-
όντα καὶ ἀδιαφοροῦσα ὡς πρὸς τὴν ὕλην καὶ τὰ
μέσα τῆς κατασκευῆς, διὰ τῶν εὐώνων τούτων
προϊόντων, ἅτινα παράγει ταχέως δι' ἰδίων με-
θόδων καὶ ἐξ ὑλικῶν καὶ πλαστικῶν μιγμάτων
ὀλιγοδαπάνων, καλλιεργεῖ ἐπίσης παρὰ τῷ λαῷ
τὴν αἰσθητικὴν φιλοκαλίαν καὶ ἀναπτύσσει παρ'
αὐτῷ τὸν ἔρωτα τοῦ καλοῦ καὶ ὥραιου.

**

Εὐρεῖα καλλιτεχνικῆ βιομηχανία ὑπάρχει πρὸ
πολλοῦ εἰς τὰ διάφορα ἔθνη, ἀλλὰ πρὸ πάντων
ἐν Ἰταλίᾳ, ἥτις καταπλημμυρεῖ τὸν κόσμον ὀλό-
κληρον διὰ τῶν ὥραιων αὐτῆς βιομηχανικῶν
καλλιτεχνημάτων ἐξ ἀλαβάστρου καὶ πρὸ πάν-
των ἐξ ἀργιλιώδους ἢ κεραμιδιώδους γῆς ἀποσκλη-
ρυνομένης διὰ τοῦ πυρός. Ἐκ τῆς εὐπλάστου
ταύτης ὕλης διὰ τύπων ἢ ἄλλων ἐπιτηδείων μη-
χανημάτων καὶ διὰ μικρᾶς κατόπιν ἐργασίας τῆς
σμίλης ἢ κοπίδος ἀντιγράφονται κατὰ τὸ μᾶλ-

Ἐρωτηθεὶς ὁ Χίλων ποία πολιτεία φαίνεται αὐτῷ
ἀρίστη, ἀπεκρίθη· «Ἐκείνη, ἐν ἣ ὁ πολῖται μάλιστα
μὲν τῶν νόμων, ἥμισθα δὲ τῶν ῥητόρων ἀκούουσιν».

λον ἢ ἤττον πιστώσ τά τε ἀρχαῖα καὶ σύγ-
χρονα ἀριστουργήματα κατὰ μυριάδας.

**

Καὶ δὲν εἶνε μόνον τὰ ἐκ μαρμάρων καλ-
λιτεχνήματα, ἅτινα ἐν ἀπομίμησει παράγονται
σήμερον ἐξ ἄλλων μιγμάτων ἄφθονα καὶ εὐωνα,
ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ ξύλου βαρύτιμα σκαλισματα
ἀγγέλλεται ἐσχάτως, ὅτι κατασκευάζονται εὐ-
χερῶς ἐν βιομηχανικοῖς ἐργοστασίοις.

Ὁ Γάλλος ἐργοστασιάρχης Asnier ἀνεκάλυ-
ψε τρόπον, δι' οὗ παράγει ταχέως καὶ λίαν εὐώ-
νως διάφορα ἐπιπλα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα, ἐφ'
ᾧ ὄν ὑπάρχει εὐφυστάτη ἀπομίμησις διαφόρων ἐκ
ξύλου ἀναγλύφων παριστανόντων διάφορα καλ-
λιτεχνικά σχήματα καὶ ποιήματα κατασκευ-
ασθέντα οὐχὶ διὰ τῆς σμίλης καὶ τῆς κοπίδος
καλλιτέχου, ἀλλὰ δι' ἀπλῆς ἐντὸς ἐπιτηθείων
τύπων ἐκτυπώσεως τοῦ βιομηχάνου.

Οὕτως ἐν τῷ ἐργοστασίῳ αὐτοῦ κατασκευά-
ζει τύπους ἐκ μετάλλου, εἰς τοὺς ὁποίους δίδει
διάφορα καλλιτεχνικά σχήματα. Οἱ τύποι οὗ-
τοι φέρονται διπλοῖ, ὁ εἰς προεξέχων ἐν ἀναγλύ-
φῳ καὶ ὁ ἕτερος κοῖλος ἐν διαγλύφῳ οὕτως, ὥσ-
τε νὰ ἐφαρμόζονται ἀκριβῶς ὁ εἰς ἐντὸς τοῦ
ἄλλου. Ὅπως παραγάγη τὰ ἐκ ξύλου καλλιτε-
χνήματα, μεταχειρίζεται φύλλα λεπτὰ ἐκ ξύλου
οἰοῦδήποτε, οἷον ἐβένου, καρυῆς κλπ. ἅτινα κατ'
ἀρχὰς ἐπαλείφει ἀπὸ τῆς μιᾶς μόνης πλευρᾶς
διὰ κόλλας ἐξ ἄλευρου, ὅπως τὸ ξύλον διυγρανθῇ,
καὶ εἶτα, ἀφοῦ τοῦτο ἀπορροφήτη ἐν μέρει τὴν
ὕγρασίαν τῆς κόλλας καὶ καταστῆ μαλακόν,
τίθεται μεταξύ τῶν ἄνωθι μνημονευθέντων δι-
πλῶν μεταλλίνων τύπων οἰοῦδήποτε σχήματος ἢ
εἰκόνας, καὶ συμπιέζεται βαθμηδὸν ἰσχυρῶς με-
ταξὺ αὐτῶν. Τὸ μαλακὸν ἤδη ἐκ τῆς ὑγρασίας
φύλλον τοῦ ξύλου ὑπέκει κατ' ὀλίγον εἰς τὴν
πίεσιν καὶ λαμβάνει ὅλας τὰς μορφὰς καὶ τὰ
σχήματα τῶν μεταλλίνων τύπων. Μετὰ τινα
χρόνον, ὅταν τὸ συμπεπιεσμένον φύλλον ξύλου διὰ
τῆς θερμότητος ἀποξηρανθῇ, ἐξάγεται φέρον τὴν
εἰκόνα τοῦ προτύπου ἐν ἀναγλύφῳ. Τὸ ὀπίσθιον
μέρος τοῦ οὕτως ἐπιτευχθέντος λεπτοουργήματος,
τὸ καὶ κοῖλον, πληροῦται εἶτα διὰ κολλητικῆς τι-
νος μίγματος, ὅπερ ἀποξηραίνονμενον ἐπίσης μετ'
ὀλίγον δίδει τὴν ἐπιθυμητὴν στερεότητα τοῦ
ὄλου. Ἦδη δὲν ὑπολείπεται ἢ νὰ λειανθῇ καὶ
στιλβωθῇ ἢ ἐξωτερικῇ ἐπιφάνεια τοῦ καλλιτε-
χνήματος τοῦ οὕτω κατασκευασθέντος καὶ νὰ ἐπι-
κολληθῇ ἢ προσηλωθῇ ἐπὶ τοῦ ἐπίπλου ἢ ἀντι-
κειμένου διὰ τὸ ὅποιον ἦτο προωρισμένον.

Οὕτω δὲ οὐ μόνον ταχεῖα εἶνε ἡ κατασκευὴ
διαφόρων ἐκ ξύλου λεπτοουργημάτων, ἅτινα διὰ
τῆς σμίλης ἤθελον ἀπαιτήσῃ χρόνον μακρὸν καὶ
ἐπιδεξιότητα καλλιτέχου οὐ τὴν τυχοῦσαν, ἀλ-
λὰ καὶ δι' ἐνός μόνον τύπου δύνανται ἀλλεπαλ-
λῆως νὰ ἐξαχθῶσιν εἰς μεγάλην ποσότητα. Οὗ-

τω δὲ ἐπιπλα γέμοντα ἀξιολόγων ἀναγλύφων κα-
τεσκευασμένων διὰ τῆς μεθόδου ταύτης πω-
λοῦνται εἰς εὐτελεῖ τιμῆν, προσιτὴν καὶ εἰς τὰ
ισχυρότερα βαλάντια. Ἐννοεῖται ἤδη βεβαίως,
ὅτι ὡς πρὸς τὴν πραγματικὴν ὠριότητα δὲν
ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἀξίαν οἷαν τὰ ἐκ τῆς σμίλης
προεργόμενα, πλὴν ἐκ πρώτης ὄψεως ἔχουσι με-
γίστην ὁμοιότητα πρὸς ἐκεῖνα.

**

Εἶνε γνωστὸν, ὅτι ὁ χάρτης παντὸς εἶδους
κατασκευάζεται ἐκ τῶν ῥακῶν ὑρασμάτων παν-
τοίων, ἅτινα περισυλλέγουσιν ἀνὰ τὰς πόλεις καὶ
τὰ χωρία στρατὸς πολυἀριθμὸς ῥακοςυλλεκτῶν,
ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης ἀποζώντων καὶ ὑπὸ τῆς
πλήρους μυθικῶν περιπετειῶν ἀφηγηματικῆς
ἱστορίας ἀπαθανασθέντων. Μέχρι πρότινων
ἐτῶν ἡ κατασκευὴ τοῦ χάρτου ἐγένετο ἀποκλει-
στικῶς ἐκ τῶν ἀπορριπτομένων αὐτῶν ῥακῶν,
ἅτινα δι' ἐπιτηθείας κατεργασίας καὶ καταλ-
λήλων μηχανημάτων μετεβάλλοντο εἰς μάζαν
κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἤττον συνεκτικὴν καὶ κα-
θαράν, ἣτις εἶτα ἠπλοῦτο εἰς φύλλα λεπτότατα
συνιστῶντα τὸν χάρτην· πλὴν ἐνώπιον τῆς ὀση-
μέρει τεραστίας καταναλώσεως τοῦ χάρτου, ἡ
πηγὴ αὕτη τῆς παραγωγῆς δὲν ἠδύνατο νὰ
ἐπαρκέσῃ καὶ ἐδέησε πρὸ πολλῶν ἐτῶν νὰ με-
λετώνται διάφοροι τρόποι πρὸς εὔρεσιν καὶ ἄλ-
λης τινὸς ὕλης ἀφθονωτέρας καὶ ἤττον δαπα-
νηρᾶς διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ χάρτου.

**

Πρῶτος ὁ γερμανὸς μηχανικὸς Walter ἐπέ-
νόησε μηχανὴν πρὸς κατασκευὴν μάζης ἐκ κα-
τεργασμένου καὶ τετριμμένου ξύλου ἐπιτηθείας
διὰ τὴν παραγωγὴν χάρτου, ἣν μάλιστα ἐξέ-
θηκε καὶ εἰς τὴν ἐν Παρισίοις παγκόσμιον ἐκ-
θεσιν τοῦ 1867.

Ἐκτοτε ἡ βιομηχανία αὕτη τῆς κατασκευῆς
τοῦ χάρτου ἐκ ξύλου ἔλαβε μεγάλας διαστάσεις,
καὶ ὑπολογίζεται σήμερον ὅτι ἐν Γερμανίᾳ, Γαλ-
λίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Ἑλβετίᾳ καὶ Σουηδίᾳ παράγον-
ται κατ' ἔτος περὶ τὰ 250 ἑκατομμύρια χιλι-
ογράμμων μάζης ἐκ ξύλου πρὸς κατασκευὴν
χάρτου.

Κατ' ἀρχὰς ἡ ἐκ ξύλου αὕτη μάζα κατε-
σκευάζετο διὰ μύλων κατασυντριβόντων εἰς πόλ-
τον τὸ ξύλον. Τοῦτο ὅμως κατασυνέτριβεν ἐπί-
σης καὶ τὰς φυσικὰς ἵνας τοῦ ξύλου, ἐξ οὗ ἡ
μάζα δὲν εἶχε τὴν ἀπαιτουμένην συνεκτικό-
τητα διὰ τὴν στερεότητα καὶ καλὴν ποιότητα
τοῦ χάρτου. Ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ὅμως ἀντὶ τῶν
μύλων αὐτῶν μεταχειρίζονται διὰ τὴν κατερ-
γασίαν τοῦ ξύλου εἰς πόλτον τὴν καυστικὴν σό-
δαν, ἣτις εἰς ὑψηλὴν θερμοκρασίαν διαλύει τὸ
ξύλον χωρὶς νὰ συντριβῇ καὶ τὰς ἵνας αὐτοῦ
οὕτως, ὥστε μεταβάλλει τὸ ξύλον εἰς εἶδος τι-
πόλου συνισταμένου ἐκ μακρῶν καὶ χονδρῶν

ινῶν καθ' ὅλα ἐπιτηδείων εἰς τὴν κατασκευὴν χάρτου καλῆς ποιότητος εὐκάμπτου καὶ στερεοῦ.

* *

Ἐν τούτοις δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν, ὅτι ὁ νέος οὗτος τρόπος τῆς παραγωγῆς τοῦ χάρτου δὲν συνιστᾷ ἐφεύρεσιν πραγματικὴν. Αἱ φυτικαὶ ἴνες ἐπιτηδείως παρασκευαζόμεναι ἐχρησίμευον ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων διὰ τὴν γραφήν. Οἱ ἀρχαῖοι μὴ γνωρίζοντες τὸν χάρτην ἔγραφον κατὰ πρῶτον ἐπὶ φύλλων φοίνικος, ἐπὶ διαφόρων φλοιῶν δένδρων, ἐπὶ ἀβακίων ἐπιχειρισμένων διὰ λεπτοῦ στρώματος κηροῦ, ἐπὶ πλακῶν μολύβδου, καὶ τέλος οἱ Αἰγύπτιοι ἔγραφον ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ τοῦ παπύρου, καλαμοειδοῦς φυτοῦ φουμένου ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Νείλου, τὸν ὁποῖον διὰ καταλλήλου ἐπέξεργασίας μετέβαλλον εἰς λαμπράν, λεῖαν καὶ μαλακὴν ἐπιφάνειαν ἐπιδεκτικὴν πολυχρόνιου διατηρήσεως. Ὁ πάπυρος ἐφ' ἱκανὸν χρόνον διετέλεσεν ἀποκλειστικὸν κτῆμα τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων, οἵτινες, ἵνα μὴ ποτε ἐξαντληθῇ, ἐφρόντισαν νὰ καθιερώσωσι τὸ δενδρύλλιον καὶ νὰ εἰσαγάγωσι νόμον ἀπαγορεύοντα τὴν πώλησιν αὐτοῦ εἰς τοὺς ξένους. Μετὰ τὴν κατάκτησιν ὁμως τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, κατ' ἀρχὰς οὗτοι ἠγόραζον ἐν Αἰγύπτῳ ἱερὰ βιβλία ἐκ παπύρου, ἅτινα ἐν Ῥώμῃ πλύνοντες καὶ καθαρίζοντες ἐχρησιμοποιοῦν πρὸς γραφήν. Ὀλίγον πρὸ Χριστοῦ ἀνεκαλύφθησαν αἱ *περγαμηναί*, τὰς ὁποίας μετεχειρίζοντο ἐπίσης διὰ τὴν γραφήν, κληθεῖσαι οὕτω διότι ἐν Περγᾶμῳ τὸ πρῶτον κατασκευάσθησαν ἐκ προβαίου δέρματος καταλλήλως εἰργασμένον.

Μόνον δὲ περὶ τὸν Γ' αἰῶνα εἰσῆχθη καὶ ἀρχὰς εἰς Εὐρώπην ὁ ἐκ βακῶν χάρτης ὑπὸ Ἀράβων, γνωστὸς ἤδη ὢν πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἐν Σινικῇ καὶ Ἰαπωνίᾳ, ἐνθα κατασκευάζετο τοιοῦτος ἐκ μετάξης καὶ βάμβακος καὶ καννάβεως. Μετὰ τινὰ χρόνον, ὅπως καταστήσωσι τὸν χάρτην στερεώτερον καὶ συνεκτικώτερον, ἀναμίγνουν τὴν ἐκ βακῶν μάζαν μετὰ ἐτέρας μάζης κατασκευαζομένης ἐξ ἀχύρων ἢ τοῦ *alfa*, ἀγρωστοειδοῦς φυτοῦ τῆς Ἀλγερίας.

Ἔπεται τὸ τέλος.

ΦΕΡΕΚΥΔΗΣ

ΟΙ ΦΟΒΟΙ ΤΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

Ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ βασιλείως τῶν Ἰουδαίων Δαβὶδ, τοῦ ἐξοργίσαντος τὸν θεὸν διὰ τῆς διαταχθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἀπογραφῆς τοῦ λαοῦ του καὶ προκαλέσαντος ἕνεκα ταύτης κατὰ τὰς ἑβραϊκὰς δοξασίας, τὸν θάνατον μυριάδων ὑπηκόων του, μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, τὰ ἀπογραφικὰ τῶν κυβερνήσεων μέτρα ἦσαν εἰς τοὺς λαοὺς δυσάρεστα, παρανοοῦμενα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ κακῶς πάντοτε ἐκτιμώμενα. Ἄλλ' ἢ μὲν δυσπιστία τοῦ

ἡμετέρου λαοῦ πρὸς τὰ τοιαῦτα μέτρα ἐξηγεῖται τοῦλάχιστον, ἂν μὴ δικαιολογῆται, διὰ λόγων ἱστορικῶν ἢ ἀπογραφῆ ἐν τε τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Σόλωνος μέχρι τῆς Ῥωμαϊκῆς κυριαρχίας, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αἰῶνι ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου ἐφαίνετο ἔχουσα μόνον σκοπὸν τὴν ἐπιμέτρησιν καὶ τὸν κανονισμὸν τῶν φορολογικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων τῶν πολιτῶν. Ἀκατανόητοι ὁμως εἶναι οἱ φόβοι οὓς διεγείρει ἡ ἀπογραφὴ πρὸς λαοὺς μᾶλλον ἡμῶν προηγμένους εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰ γράμματα, καὶ τὸν γέλωτα κινοῦσι τὰ ὑπὸ τούτων περὶ τῆς ἀπογραφῆς πιστευόμενα ἀποκνήματα παχυλῆς ἀμαθίας καὶ μωρίας τερατώδους. Ἐκ τῶν πολλῶν προκειμένων παραδειγμάτων τοιούτων ἀνοήτων φόβων, ἀρκοῦμεθα νὰ διαλάβωμεν περὶ ἐνὸς μόνον, ἐπ' ἐσχάτων παρατηρηθέντος ἐν Γερμανίᾳ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὀλιγώτερον τῶν ἄλλων περιέργου, ἀριδῆλως δὲ μαρτυροῦντος ὅτι εἰς οὐδὲν ὤφειλε ἢ ἐκπαιδευσίς, ἂν μὴ παρῇ ἐκ φύσεως νοῦς ὑγιής.

Πρὸ τίνος ἢ ἐν Βερολίνῳ γερμανικὴ ἀνθρωπολογικὴ εἰταιρία παρεκάλεσε τὸ πρωσικὸν ὑπουργεῖον τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως νὰ διατάξῃ ἀπογραφὴν τῶν μαθητῶν τῶν δημοσίων ἐκπαιδευτηρίων, μετ' ἀκριβοῦς σημειώσεως τοῦ χρώματος τῶν ὀφθαλμῶν, τῆς κόμης καὶ τοῦ δέρματος. Ἐξήτει δὲ τοῦτο ἡ εἰταιρία, ὅπως τὰ πορίσματα τῆς ταυτῆς ἀπογραφῆς χρησιμεύσωσιν αὐτῇ εἰς ἀνθρωπολογικὰς καὶ ἐθνολογικὰς μελέτας, καὶ τὸν σκοπὸν τῆς εἰταιρίας κατανοοῦσα καὶ ἐγκρίνουσα ἡ κυβέρνησις διέταξε τοὺς διευθυντὰς πάντων τῶν δημοσίων ἐκπαιδευτηρίων νὰ καταγράψωσι τοὺς μαθητὰς κατὰ τὸ χρῶμα τῶν ὀφθαλμῶν, τῆς κόμης καὶ τοῦ δέρματος αὐτῶν. Ἀλλὰ μόλις ἤρτισεν ἡ ἐκτέλεσις τῆς ὑπολογικῆς διαταγῆς καὶ μεγάλη ἀνησυχία κατέλαβε τοὺς γονεῖς. Τί ὑπέκρυπτεν ἄρα ἡ τοιαύτη πρωτοφανῆς καὶ παράδοξος ἀπογραφὴ; Τί σκοπὸν εἶχεν ἡ κυβέρνησις ζητοῦσα νὰ μάθῃ τὸ χρῶμα τῆς κόμης τῶν τέκνων των; Ὅτι ἐσκόπει διὰ τούτου νὰ ἐπιβάλῃ νέον τινὰ φόρον δὲν τοῖς ἐφαίνετο πιθανόν διότι τότε ἔπρεπε μᾶλλον νὰ πληροφωρηθῇ περὶ τοῦ χρώματος τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς κόμης τῶν γονέων, τῶν πληρωόντων τοὺς φόρους. Οὐδὲ ἐμελέτα αὐξήσιν τῆς στρατολογίας, ἀφ' οὗ ἐν τῇ ἀπογραφῇ συγκατελέγοντο ἀδιακρίτως καὶ αἱ μαθήτριά. Πάντως ὁμως δεινόν τι θὰ ἐμνηχανάτο, καὶ διὰ τοῦτο ὤφειλον καὶ αὐτοὶ νὰ προφυλαχθῶσι δεόντως. Οὕτως ἄλλοι μὲν ἐκράτουν κατ' οἶκον τὰ τέκνα των, ἄλλοι μετέβαινον εἰς τὸ σχολεῖον καὶ παρελαμβάνον αὐτὰ, ἐξυβρίζοντες τοὺς διδασκάλους ὡς συνεχόχους τῶν τεκταινομένων. Ἀλλὰ βαθμηδὸν ἤρχισε νὰ ἐξηγῆται τὸ πρᾶγμα. Ἐν τοῖς χωρίοις τῆς πρωσιτικῆς Πολωνίας ἐκρατύνθη ἡ πεποιθήσις ὅτι προε-